

مختصر دعوای

ایمان برای داوری در رویه دادگاهها

توحید زینالے

وکیل پلیس دادگستری

سرشناسه :	زینالی، توحید. ۱۳۶۳-
عنوان قراردادی :	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور :	مختصر دعوای ابطال رای داری در رویه دادگاهها: توحید زینالی
مشخصات نشر :	تهران : چراغ دانش ، ۱۳۹۷.
مشخصات فلهاری :	ص ۲۴۸
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۲۵۰-۴
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
موضوع :	رویه قضایی -- ایران
موضوع :	Jurisprudence -- Iran
موضوع :	آرای حقوقی -- ایران -- نقش
موضوع :	Judgments--Iran -- *Cassation
موضوع :	دادگاهها -- ایران
موضوع :	Courts -- Iran
رده بند دنگره :	۱۳۹۷.۳م۹/۴۴۰/۴
رده بندی یسر :	۳۴۵.۵۵-۳۷۷
شماره کتابخانه ی :	۵۴۳۱۸۴

شناسنامه کتب

عنوان: مختصر دعوای ابطال رای داری در رویه دادگاهها

مؤلف: توحید زینالی

ناشر: انتشارات چراغ دانش

ناظر چاپ: رسول زینالی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

قطع و تیراژ: رقعی / ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۲۵۰-۴

کد: ۳۰۱۷

دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرس، گوجه مازندرانی

پلاک ۴، طبقه ۳ و ۶ واحد ۷ و ۱۴

تلفن بخش و فروش: ۸۸۸۴۴۹۱۶ - ۸۸۸۳۳۷۲۵۱ ۰۲۱

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد. www.cheraghdanesh.com

فهرست کلی

۱۱	مقدمه
۱۵	معرفی دعوا و نمونه دادخواست ابطال رأی داور
۱۷	مبحث اول: معرفی دعوای ابطال رأی داور
۲۵	مبحث دوم: نمونه آراء داور
۱۱۱	دعوای ابطال رأی داور در آراء دیوان عالی کشور
۱۱۳	مبحث اول: دعوای ابطال رأی داور در آراء دیوان عدالت اداری
۱۱۴	مبحث دوم: دعوای ابطال رأی داور در آراء شعب دیوان عالی کشور
۱۲۵	دعوای ابطال رأی داور در آراء دادگاه ها
۱۷۹	دعوای ابطال رأی داور در نشست های قضائی
۱۸۷	دعوای ابطال رأی داور در نظام های مشورتی
۲۱۳	منابع و مآخذ

فهرست جزئی

۱۱	مقدمه
۱۵	معرفی دعوا و نمونه دادخواست ابطال رأی داور
۱۷	مبحث اول: معرفی دعوای ابطال رأی داور
۱۷	گفتار اول: موارد اعتراض به رأی داور
۲۱	گفتار دوم: مرجع صالح و مهلت دعوای ابطال رأی داور
۲۲	گفتار سوم: طریقه ابلاغ و اجرای رأی داور
۲۳	گفتار چهارم: طریقه و آثار اعتراض به رأی داور
۲۵	مبحث دوم: نمونه آراء داور
۲۵	صورت جلسه تمديد داورى مربوط به پرونده خسارتى آتش سوزى
۲۵	تقاضای رسیدگی به خسارت پرونده حادثه آتش سوزی
۷۰	نمونه رأی داورى در طلاق

۷۳	ابطال رأی داوری
۸۷	درخواست تنفیذ و تمدید مهلت داوری
۹۴	رسیدگی به اختلاف ناشی از عدم ایفای تعهد خوانده نسبت به انتقال حقوق صنفی و سرقتی
۹۶	تعیین خسارت وارده و هزینه‌های نجات
۱۰۰	اختلافات قراردادی
۱۰۲	تخلیفات قراردادی خوانندگان
۱۰۷	نمونه دادخواست درخواست تعیین داور
۱۰۸	نمونه دادخواست ابطال رأی داوری خارج از مهلت
۱۰۹	نمونه دادخواست ابطال رأی داوری خلاف حق
۱۱۰	نمونه دادخواست ابطال رأی داوری خارج از حدود
۱۱۱	دعوی ابطال رأی داور در رأی دیوان عالی کشور
۱۱۳	مبحث اول: دعوی ابطال رأی داور بر آراء دیوان عدالت اداری
۱۱۳	۱. ابطال بخش‌نامه مربوط به عالی کشور کردن دعوی ابطال رأی داوری
۱۱۴	مبحث دوم: دعوی ابطال رأی داور بر آراء شعب دیوان عالی کشور
۱۱۴	۱. هزینه دادرسی ابطال رأی داوری در مرحله تجدیدنظر
۱۱۴	۲. عدم تأثیر اسقاط حق اعتراض بر درخواست ابطال رأی داوری
۱۱۵	۳. قابلیت ابطال آراء خارج از حدود اختیارات داوری
۱۱۵	۴. انتخاب داور توسط وکیل بدون اجازه موکل
۱۱۶	۵. بررسی بطلان رأی داوری
۱۱۶	۶. لزوم اهلیت در ارجاع دعاوی به داوری
۱۱۷	۷. درخواست ابطال رأی داوری از مرجع ذیصلاح
۱۱۷	۸. بقای رأی داوری در خصوص مغایرت آن با رأی دادگاه
۱۱۸	۹. تحلیل آراء بر مصادیق ابطال آراء صادره از داوری
۱۱۸	۱۰. تأیید صحت رأی داوری از منظر آراء ابرامی دیوان عالی کشور
۱۱۹	۱۱. ارجاع امر به داوری جهت ارزیابی ارزش املاک غیرمنقول

۱۲. عدم ممانعت ارجاع امر به داورى در خصوص الزام به ایفای تعهد از سوى ۱۱۹
۱۳. عدم وجاهت قانونى رسیدگى دادگاه در خصوص تراضی طرفین به داورى ۱۲۰
۱۴. ابطال رأى داورى به سبب صدور خارج از مهلت تعیین شده ۱۲۱
۱۵. عدم تأثیر دادخواست ابطال به سبب درخواست خارج از مهلت مقرر ۱۲۱
۱۶. بطلان رأى داورى به جهت قطعیت رأى محکمه بر فسخ قرارداد ۱۲۲
۱۷. صلاحیت دادگاه در تصحیح آراء با انقضاء مدت داورى ۱۲۲
۱۸. عدم حکم به رد دعوای به جهت خروج از مصادیق ماده ۴۸۹ ق.آ.د.م. ۱۲۳
۱۹. ابطال رأى داورى مستند به ماده ۴۸۹ ق.آ.د.م. ۱۲۳
۲۰. داورى در طلاق ۱۲۴
- دعوائى ابطال رأى داورى در آراء دادگاهها ۱۲۵
۱. بررسى افزایش سواسته دعوائى ابرام شده به داورى ۱۲۷
۲. بررسى صحت قرارداد داورى و اعتبار امر مختوم ۱۲۷
۳. دخالت دادگاه برای تعیین داور مرنسى طرفین به جهت عدم تراضی ۱۲۸
۴. عدم ابطال رأى داورى مستفاد از ماده ۲۰۰ ق.آ.د.م. ۱۲۹
۵. صلاحیت دادگاه در رسیدگى به اصل دعوای بحث انصراف و عدم تراضی بر تجدید بر داورى ۱۲۹
۶. عدم رعایت مقررات ابلاغ و بررسى اجراهای حاکم بر آن ۱۳۰
۷. تفویض صلاحیت دادگاه در انتخاب داور سوم با استناد به ماده ۴۶۷ ق.آ.د.م. ۱۳۰
۸. ابطال رأى داورى ضمانت اجرای ابلاغ خارج از مهلت مقرر ۱۳۱
۹. اصل صحت رأى داورى عدم صلاحیت دادگاه در ورود به دعوای ۱۳۲
۱۰. بطلان، ضمانت اجرای عدم رعایت تشریفات داورى راجع به اموال دعوای ۱۳۳
۱۱. اشتباه دادگاه بدوى در تشخیص زمان اعتراض خارج از رأى داورى ۱۳۴
۱۲. بطلان عقد مبنای ارجاع به داورى و تأثیر آن بر صدور رأى داور ۱۳۵
۱۳. قطعیت قرار رد درخواست ابطال رأى داور ۱۳۶
۱۴. صدور رأى داورى منتهی به فسخ قرارداد موضوع داورى ۱۳۶
۱۵. محدودیت داور در خصوص صلح و سازش ۱۳۷

۱۶. تأثیر عدم تعیین موضوع داورى بر اعتبار قرارداد داورى ۱۳۸
۱۷. الزام آور بودن تصمیم نماینده رئیس جمهورى در ارجاع اختلاف دستگاه‌هاى دولتى به داورى ۱۳۹
۱۸. قائم به شخص بودن داورى و عدم صلاحیت دادگاه در تعیین داور به سبب فوت ۱۴۰
۱۹. عدم استماع دعوای ابطال رأى داورى قبل از ابلاغ رأى داور ۱۴۱
۲۰. بطلان رأى داورى و عدم تکلیف دادگاه به تعیین داور در صورت توافق قبلى بر داور ۱۴۱
۲۱. نیر عدم تراضی نسبت به تعیین داوران مرضى الطرفین ۱۴۲
۲۲. بطلان رأى داورى بر بى اعتبارى قرارداد متضمن شرط داورى ۱۴۳
۲۳. کیفیت رسیدن دادگاه به دعوای ابطال رأى داور ۱۴۴
۲۴. اعتراض به رأى داورى قبل از ابلاغ آن ۱۴۵
۲۵. اثر حقوقى سلب وصف الزام آور بودن آراء داورى ۱۴۵
۲۶. عدم تأثیر تعیین نوبت ابلاغ در نسخ صدور رأى ۱۴۶
۲۷. تأثیر اعمال فسخ بر قرار دهى ضمن شرط داورى ۱۴۶
۲۸. تمیز ماهیت و نوع بینش دادگاه به دعوای ابطال آراء داورى ۱۴۷
۲۹. تکلیف دادگاه در صورت عدم صدور رأى داورى در موعد قانونى ۱۴۸
۳۰. ابطال رأى داورى و عدم صلاحیت دادگاه در تعیین داور به سبب فقدان تراضی طرفین به داورى ۱۴۹
۳۱. تمدید حدود صلاحیت و اعتبار داور در رسیدگی به موضوع اختلاف ۱۴۹
۳۲. عدم وصف ترافع در پذیرش یا رد درخواست اجرای رأى داور ۱۵۰
۳۳. در قالب تصمیم ادارى دستور اجرای رأى داورى ۱۵۱
۳۴. جنبه غیرترافعى درخواست صدور اجرائیه در قالب تصمیم ادارى ۱۵۱
۳۵. ماهیت شرط حل اختلاف به صورت کدخدامنشى ۱۵۲
۳۶. اثر فوت یکى از طرفین داورى در قرارداد داورى ۱۵۳
۳۷. تعیین مدت داورى ۱۵۴
۳۸. حدود اختیار دادگاه در بررسى رأى داورى ۱۵۴
۳۹. دعوای ابطال رأى داور به علت عدم صلاحیت داور ۱۵۶

۴۰. صلاحیت داور پس از ابطال رأی داوری ۱۵۷
۴۱. نحوه تعیین داور مرضی الطرفین ۱۵۷
۴۲. اصول و تشریفات دادرسی در داوری ۱۵۸
۴۳. دعوای اعلام بطلان رأی داور ۱۵۹
۴۴. دعوای ابطال رأی داور به علت کلی و مبهم بودن آن ۱۶۰
۴۵. مغایرت رأی داور با قواعد آمره و نظم عمومی ۱۶۱
۴۶. درخواست ابطال رأی داوری در خصوص چک‌های صادره از مؤسسه‌های مالی و اعتباری ۱۶۲
۴۷. اعتراض به رأی داور قبل از ابلاغ آن ۱۶۳
۴۸. تلقی تاریخ ابلاغ رأی داور به منزله تاریخ انشای رأی ۱۶۳
۴۹. ماهیت و نوع رأی داور در رسیدگی به دعوای ابطال رأی داوری ۱۶۴
۵۰. تقاضای تعیین داور مرضی الطرفین از دادگاه ۱۶۵
۵۱. قلمرو صلاحیت دادگاه در رسیدگی به دعوای ابطال رأی داور ۱۶۵
۵۲. اصلاح و تکمیل رأی داوری ۱۶۶
۵۳. درخواست ابطال رأی داور با وجود سبب اعتراض ۱۶۷
۵۴. مبنای حقوقی لزوم تصریح حدود اختیارات داور ۱۶۷
۵۵. تصریح دادگاه به عنوان مرجع حل اختلاف با وجود تعیین داور ۱۶۸
۵۶. حدود صلاحیت داور ۱۶۹
۵۷. دعوای ابطال رأی داور به دلیل مغایرت با نظریه کارشناس ۱۷۰
۵۸. ابطال رأی داور به دلیل صدور آن خارج از مهلت قانونی ۱۷۱
۵۹. تقاضای اعاده دادرسی به استناد وجود سند مکتوم ۱۷۱
۶۰. ماهیت داوری مندرج در قانون بخش تعاون ۱۷۱
۶۱. لزوم صدور و تسلیم رأی داور در مهلت داوری ۱۷۳
۶۲. مناطق صلاحیت داور در دعوای بین شرکا ۱۷۳
۶۳. رفع نقض از دادخواست ابطال رأی داور خارج از مهلت اعتراض ۱۷۴
۶۴. مرجع رسیدگی به اختلاف راجع به اصل عضویت در تعاونی ۱۷۵

۶۵. تعیین داور مرضی‌الطرفین توسط دادگاه ۱۷۶
۶۶. تفسیر شرط «مرجع به دادگاه در صورت اختلاف در پذیرش رأی داور» ۱۷۷
۶۷. تکلیف قاضی در ارجاع به داور در دعوای طلاق به درخواست زوجه ۱۷۸
۶۸. دعوای ابطال رأی داور در نشست‌های قضائی ۱۷۹
۱. تعیین شخص حقوقی به عنوان داور مخصوص به موارد خاص ۱۸۱
۲. اعتراض به رأی داور و مغایرت مواد ۴۸۹ و ۴۹۰ قانون آیین دادرسی مدنی با ماده ۱۳ آن قانون در خصوص مهلت اعتراض و توقف اجرای رأی ۱۸۱
۳. اعمال اجرائیه‌های صادره در خصوص صدور آراء داور خارج از مهلت ۱۸۳
۴. دادگاه تجدیدنظرگاه به اصل دعوا مرجع دریافت درخواست و ابلاغ و اجرای آراء داور در دره خارج از دادگاه ۱۸۴
۵. احکام مشمول دعوای اعتراض ثالث ۱۸۴
۶. خروج موضوعی داور از حکم و عدم قابلیت اعاده داور نسبت به آراء مزبور ۱۸۵
۶۹. دعوای ابطال رأی داور در تحریک‌های مشورتی ۱۸۷
۱. استعفا و تأثیر آن بر شرایط اجرای داور ۱۸۹
۲. عدم رعایت صلاحیت محلی در انتخاب داور به درخواست تعیین داور مرضی‌الطرفین ۱۹۰
۳. عدم رعایت تشریفات دادرسی نسبت به اجرائیه‌های صادره از آراء داور ۱۹۱
۴. ارجاع امر به داور در اسناد رسمی ۱۹۱
۵. ماهیت غیر مالی بودن دعوای ابطال رأی داور ۱۹۲
۶. ارجاع امر به داور دعوای موجر و مستأجر ۱۹۳
۷. عدم معرفی داور ۱۹۳
۸. لازم‌الرعايه بودن قوانین آمره برای اقلیت‌های مذهبی ۱۹۴
۹. زایل شدن داور به سبب اقاله یا تفاسخ معامله ۱۹۵
۱۰. بررسی ماهیت قول‌نامه در تعهد به انتقال مال نه سند انتقال یا دلیل مالکیت ۱۹۵
۱۱. تراضی و توافق دو شرکت خصوصی در ارجاع امر به مورد داور ۱۹۶
۱۲. موضوع پرونده‌های املاک موقوفی در ارجاع امر به داور ارجاع ۱۹۷
۱۳. ابطال رأی داور با درخواست شخص ذی‌نفع ۱۹۷
۱۴. استنکاف محکوم‌علیه نسبت به انجام عمل معین ۱۹۸

- نظریه مشورتی شماره ۷/۱۵۵۸ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۱ اداره کل حقوقی قوه قضائیه..... ۱۹۹
۱۵. نحوه ابلاغ رأی داورى ۱۹۹
۱۶. ابلاغ رأی داور از طریق آگهی ۲۰۰
۱۷. رعایت مهلت ۲۰ روزه برای اجرای رأی یا اعتراض به آن ۲۰۰
۱۸. موارد رفع ابهام یا اجمال از آراء داورى ۲۰۱
۱۹. بررسي وجود شرط رجوع به داورى در قرارداد ۲۰۲
۲۰. عدم توري داورى در قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق به شرایط مندرج در ق.آ.د. ۲۰۲
۲۱. اتخاذ تصمیم دادگاه صالح بر آراء داورى صادره خارج از حدود اختیار ۲۰۳
۲۲. صحت انتخاب پذیرش امت داورى از ناحیه سردفتران و دفترياران ۲۰۴
- نظریه مشورتی شماره ۷/۲۵ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۵ اداره کل حقوقی قوه قضائیه..... ۲۰۴
۲۳. جگونگی ابلاغ رأی داور ۲۰۵
۲۴. ارجاع دعاوى بين دانشگاه آزاد اسلامى و اشخاص غيردولتى و عمومى به داورى ۲۰۵
۲۵. امضاء رأی داورى توسط کلیه داوران منتخب من الطرفين ۲۰۶
۲۶. دادگاه صالح برای اجرای آراء داورى ۲۰۶
۲۷. گنجاندن شرط ارجاع امر به داورى در قراردادهای بين مجموعه ورزشى دولتى ۲۰۷
۲۸. بررسى صلاحیت مراجع رسیدگی به درخواست بطرد رأی داورى کمتر از پنجاه میلیون ریال ۲۰۸
۲۹. دادگاه صالح در خصوص رسیدگی به اعتراض به رأی داورى ۲۰۹
۳۰. تعیین وقت رسیدگی برای تعیین داور و قطعی بودن تصمیم دادگاه ۲۰۹
۳۱. توقف رأی داور در مدت رسیدگی به دعاوى بطلان آن ۲۱۰
- منابع و مآخذ..... ۲۱۲

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی متفاوت است، با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود که البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صحت مطالعه و پاسخ به سؤالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی قبل از خروج از دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی وارد مرحله کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با ورود به میدان کار و فعالیت برای هیچ فراغ‌اند حاصل حقوقی پوشیده نیست. بی‌تردید تنها منبع آموزش عملی وکالت، قضاوت، به‌طور کلی حقوق، بعد از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، همین آگاهی می‌باشد؛ به عبارت دیگر مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌رساند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خواننده قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه و آگاهی قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی نمی‌تواند، بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه باشد؛ زیرا رویه قضائی در این روح زنده و محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه به قیمت عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوق‌دانان تمام خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظیفه فرهنگی

خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و منحصر به فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوا طی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید. در راستای تأمین این هدف مجموعه‌ای از کتاب‌ها هر کدام تحت عنوان کلی «دعوائی... در رویه دادگاه‌ها» شامل موارد زیر تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. آراء اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛

۴. آراء دادگاه بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های سرریزی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلاء، قضاة و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت ایجاد نموده در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مراد از وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی وجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در پر بار کردن مجموعه ملزم نمایند.

مدیر مسئول انتشارات